

Виходячи з вищевикладеного, можна зробити висновок, що тероризм як злочин міжнародного характеру зачіпає інтереси не лише окремих держав, а й всієї міжнародної спільноти. Тому жодна держава не здатна повністю ліквідувати тероризм одноосібно. Ефективна протидія подальшому розповсюдженню цього злочину можлива лише шляхом міжнародного співробітництва. В свою чергу, вдосконалення механізму міжнародно-правового регулювання такого співробітництва є важливим чинником його успішного розвитку. Сутність сучасного тероризму можна тлумачити як насильницьку дію, що дає змогу використовувати інформаційні, фінансові та технологічні ресурси, спрямовується на свідоме нехтування людським життям для досягнення основної мети – стати впливовим елементом формування нового світового порядку. Для здійснення ефективних дій по боротьбі з тероризмом необхідно також вироблення його єдиних міжнародно-правових понять, точної правової характеристики цього виду злочину, а також необхідність зосередження уваги світової спільноти на діях із запобігання тероризму. Подолання всіх існуючих проблем, що перешкоджають повній реалізації антитерористичної діяльності, дасть можливість скоординувати зусилля всіх країн світу в цій боротьбі і допоможе досягти успіху.

Біла А. Ю.,
студентка,

Національний університет «Одеська юридична академія»

МОРСЬКЕ ПІРАТСТВО ЯК ГЛОБАЛЬНА ПРОБЛЕМА СЬОГОДЕННЯ

Піратство, стала серйозною погрозою для міжнародного миру та глобальної безпеки морського судноплавства: за даними Міжнародного морського бюро (ICC International Maritime Bureau) за шість місяців 2013 року у світі зафіксовано 138 спроб атакувати цивільні судна, 127 членів екіпажів було взято у полон. Актуальним постало питання вивчення правових основ боротьби з піратством та розробка послідовності дій компетентних органів держави у разі піратського захоплення.

Метою роботи є розглянути проблему розповсюдження морського піратства, запропонувати заходи для забезпечення безпеки судноплавства.

Піратство стало глобальною проблемою. Піратство як складова частина злочинності на морі повністю ніколи не зникало. Грабежі у відкритому морі, захоплення суден з метою викупу або заволодіння цінним вантажем відмічалися з різним ступенем інтенсивності в Карибському басейні, у водах Африки, особливо поблизу Нігерії, а також в Індонезії, Малаккській протоці, Південно-Китайському морі і прибережних просторах півострова Індостан. До того ж глобальність проблеми визначається не стільки її географічним поширенням, скільки наслідками для загального миру і безпеки, соціально-політичної обстановки у світі.

Визначення поняття «піратство» містить в Конвенції ООН з морського права від 10.12.1982р. (ратифіковано Україною 03.06.1999р.). За ст. 101 документа піратство – це будь-який неправомірний акт насилля, затримання або будь-який грабіж, що здійснюється з приватною метою екіпажем або пасажирями будь-якого приватного судна проти будь-якого судна, особи або майна на борту судна. В більшості випадків, як показує практика, пірати націлені на захоплення не вантажу кораблів, а команди, й одержання викупу.

Відповідно до статті 15 Конвенції 1958 року і статті 101 Конвенції 1982 року піратством є кожне з перерахованих нижче дій:

1. Будь-який неправомірний акт насильства, затримки або будь-який грабіж, вчинений з особистими цілями екіпажем або пасажирями будь-якого приватновласницького судна або приватновласницького літального апарата, і спрямований:

- у відкритому морі – проти іншого судна або літального апарата або проти осіб чи майна, що перебувають на їхньому борту;

- проти будь-якого судна або літального апарата, осіб або майна в місці, що знаходиться поза юрисдикцією будь-якої держави.

2. Будь-який акт добровільної участі у використанні будь-якого судна або літального апарата, вчинений зі знанням обставин, через які судно або літальний апарат є піратським судном або літальним апаратом.

3. Будь-яке діяння, що є підбурюванням або свідомим сприянням здійсненню вчинку, що передбачається в підпункті «1» або «2».

Піратство – це істотна загроза для безпеки як українських, так і іноземних суден, членів їхніх екіпажів і пасажирів, а також завдає величезної шкоди міжнародним відносинам.

Піратство виникло у глибоку давнину, щойно люди почали подорожувати морем і торгувати. В античні часи воно було поширене у Середземному морі і характеризувалося тим, що капітан навіть торгового судна не нехтував можливістю пограбувати колегу. Тому різниці між купцем і піратом майже не було. За даними Міжнародної морської організації, найнебезпечнішими для судноплавства є води Південно-Східної Азії та узбережжя Східної Африки (особливо Сомалі) та Бразилії.

Дослідник К. Кубіяка виділяє такі регіони поширення сучасного морського піратства: піратство в Карибському регіоні, що головню пов'язане з транзитом наркотиків; піратство біля берегів Колумбії пов'язане з активною діяльністю наркокартелів; портове піратство у Південній Америці, особливо у портах Бразилії; піратство в Адріатичному морі, пов'язане з конфліктами на Балканах і головню з нападами на судна, які перевозять цигарки; торгове піратство у Гвінейській затоці; сомалійське піратство; піратство біля берегів Індії та Бангладешу; піратство в Малакській протоці та в Південно-Китайському морі.

Морських розбійників оголосили «*hostis humani generis*», тобто ворогами роду людського. Вони підлягають суду і покаранню в будь-якій країні. Відповідно до Конвенції ООН з морського права всі держави зобов'язані співпрацювати у справі припинення піратства. Серйозність проблеми підтверджує і факт створення в Куала-Лумпурі Центру боротьби з піратством, в Каліфорнії працює учбовий центр підготовки фахівців із боротьби з морськими розбійниками, глави міністерств закордонних справ Євросоюзу на зустрічі 15.09.2008 року в Брюсселі створили загальноєвропейський координаційний підрозділ.

Одним із чинників, які знижують ефективність силових дій проти піратів, є те, що в міжнародному праві не визначено, що робити з самими міжнародними злочинцями, під юрисдикцію якої держави вони мають підпадати, як їх судити та де вони мають відбувати покарання. У травні 2009 р. на засіданні представників країн «великої вісімки» прозвучали пропозиції створити за допомогою Ради Безпеки ООН механізм міжнародного правосуддя щодо цього міжнародного злочину через створення міжнародного анти-піратського трибуналу.

У подальшому потрібно створити ефективне міжнародно-правове підґрунтя, щоб унеможливити напади піратів, яке би охоплювало такі питання:

- створення регіональної берегової охорони в районах підвищеної активності піратів (напри – клад, Африканського Рогу);

- діяльність ефективної інформаційної системи безпеки мореплавства, як, наприклад, у районі Малакської протоки;

- укладення нового міжнародного договору, який містив би дієві міжнародні норми щодо попередження та припинення актів піратства проти торговельного судноплавства;

- поширення юрисдикції Міжнародного кримінального суду на піратство як на один із найбільш небезпечних міжнародних злочинів.

Висновки. Іноземні експерти вважають проблему піратства серйозною та достатньою для необхідності безпосереднього впливу на світову безпеку і такою, яка потребує адекватного розвитку рівня регіонального співробітництва в цій сфері. Піратство є загрозою найбільш важливим торговим морським комунікаціям у світі й створює перешкоди в розвитку вільної торгівлі внаслідок неминучого підвищення страхових ставок, сприяє виникненню і збільшенню напруженості між прибережними державами. Поєднання міжнародно-правових, організаційних, соціально-економічних та політичних зусиль членами світової спільноти дасть можливість створити та впровадити ефективний механізм запобігання піратству. Нам усім потрібне розуміння важливості цієї проблеми, єдина позиція стосовно основних напрямів і орієнтирів, а головне — практичні дії, що сприяли викоріненню піратства.

Бакала А. А.,

студент,

Национальный университет «Одесская юридическая академия»,

МОРСКОЕ ПИРАТСТВО И ТЕРРОРИЗМ НА МОРЕ: ПРОБЛЕМА СООТНОШЕНИЯ И РАЗГРАНИЧЕНИЯ ПОНЯТИЙ

Сегодня вопрос обеспечения безопасности морского судноходства занимает ключевое место и имеет как научное, так и практическое преломление. В частности понятия, которые будут